

Bibliografia prac Michała Gradowskiego

1956

1. *Dawne kopalnie złota na Śląsku*, „Ziemia”, 1956, 2, s. 21.

1964

2. *Ciekawy zabytek jubilerstwa warszawskiego w zbiorach angielskich*, „Biuletyn Historii Sztuki” 26, 1964, 1, s. 77–78.

1965

3. *Wystawa „Archeologia i prahistoria w plastyce”*, „Wiadomości Archeologiczne” 31, 1965, 1, s. 1–12.

1966

4. *Dzieje Arsenalu Warszawskiego siedziby Państwowego Muzeum Archeologicznego*, „Wiadomości Archeologiczne” 31, 1966, 4, s. 443.
5. [Czterdzieści haseł w:] A. Ciechanowiecki, B.O. Jeżewski, *Polonica na Wyspach Brytyjskich*, Londyn 1966, s. 24–28, 88–91, 111–138, 153–254, 261–163.
6. *Zakupy z wystawy „Archeologia i prahistoria w plastyce”*, „Wiadomości Archeologiczne” 31, 1966, 4, s. 444.

1967

7. [Red., wspólnie z L. Krzyżanowskim, Ł. Tatarkiewicz] *Konserwacja kamienia w architekturze i rzeźbie*. Materiały z konferencji w Toruniu, 20–22 października 1966, Warszawa 1967.
8. *Stare zegary* [składanka], Płock 1967, s. nlb.

1968

9. *Mateusz Wallbaum i jego prace w Polsce*, [w:] *Sarmatia artistica. Księga pamiątkowa ku czci Profesora Władysława Tomkiewicza*, Warszawa 1968, s. 83–93.

1969

10. *Nazewnictwo części składowych dawnego uzbrojenia*, „Muzealnictwo”, 18, 1969, s. 79–90.
11. *Znaki złotnicze na wyrobach warszawskich z XIX wieku*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 31, 1969, 2, s. 181–185.

1971

12. *Wydawnictwa ODZ*, „Ochrona Zabytków”, 24, 1971, 4, s. 267–271.
13. *Z problematyki zabytkowego budownictwa drewnianego*, „Ochrona Zabytków”, 24, 1971, 4, s. 274–275.

1975

14. *Oko. Obyczaje, kultura, osobliwości*, red. L. Pijanowski, Kraków 1975, s. 170 (*Hubka i krzemień*), s. 191 (*Ognia!*).
15. *Klasyfikacja znaków probierczych spotykanych na srebrach polskich*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 23, 1975, 2, s. 237.
16. *Objazd konserwatorski zorganizowany przez Ośrodek Dokumentacji Zabytków*, „Ochrona Zabytków”, 28, 1975, 2, s. 159–160.
17. *Proca – kilka uwag o konstrukcji i zasadach działania*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 28, 1975, 3, s. 433.
18. *Prof. dr Juliusz Starzyński (1906–1974)*, „Ochrona Zabytków”, 1975, 2, s. 146.
19. *Technika i technologia w dawnym złotnictwie / The technics and technology*

- of the early goldwork (Biblioteka muzealnictwa i ochrony zabytków, Seria B, t. 40), Warszawa 1975 (dalsze wydania jako *Dawne złotnictwo. Technika i terminologia*: wyd. 2 – Warszawa 1980; wyd. 3 – Warszawa 1984).
20. [Wspólnie z B. Bielawskim, M. Masłowskim] *The EDP system for inventorying of historical monuments*, Warsaw 1975.

1976

21. *Emalie „en résille sur verre” i nieznanym (XVIII w.) zespół plakiet w Boćkach*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 24, 1976, 4, s. 607–610.
22. *Słownik polskiej terminologii wyrobów złotniczych / Dictionary of Polish terms defining the goldsmith's works* (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria B, t. 44), Warszawa 1976.
23. [Recenzja] *Słownik terminologiczny sztuk pięknych*, wyd. II, „Ochrona Zabytków”, 1976, 3, s. 250.
24. *Tradycja i postęp w metodach niecenienia ognia*, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 24, 1976, 1, s. 101–109.

1979

25. *Pierwsza wystawa w Muzeum Sztuki Złotniczej*, katalog wystawy, Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny 1979 (wyd. 2 – 1980).
26. *Spotkanie ze złotnictwem Mazowsza*, „Spotkania z Zabytkami”, 1979, 2, s. 28–30.

1980

27. *Paramenty kościelne z metali, szkła i tkanin oraz problemy ich ochrony*, „Materiały Problemowe”, 1980, 6, s. 104.
28. *Pierwsze w Polsce Muzeum Złotnictwa*, „Spotkania z Zabytkami”, 1980, 4, s. 78–79.
29. *Przewodnik po zbiorach Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu*, Kazimierz 1980.

1981

30. *Metody ewidencji zabytków*, K. Nowiński red., Warszawa 1981.
31. *Wystawa retrospektywna twórczości artystów-złotników, członków grupy*

twórczej „Muzeum”, katalog wystawy, Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu, Kazimierz 1981.

1982

32. *Epitafrum Niedźwiedzia*, „Spotkania z Zabytkami”, 1982, 6, s. 67–70.
33. *Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu Dolnym*, „Muzealnictwo”, 25, 1982, s. 65–69.
34. *Odstąpienia i odznaki bojowe „za Warszawę”*, „Biuletyn Numizmatyczny”, 1982, 1–2, s. 6.
35. [Wspólnie ze Z. Żygulskim jun.] *Słownik polskiej terminologii uzbrojenia historycznego* (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria B, t. 71), Warszawa 1982.
36. [Recenzja] „1000 słów o broni”, „Spotkania z Zabytkami”, 1982, 9, s. 78.
37. *Zabytki, których już nie spotkacie*, „Spotkania z Zabytkami”, 1982, 8, s. 49.

1983

38. [Wstęp w:] *Ewa Czarnota-Czarny, Łukasz Zaremski. Srebro. Wystawa retrospektywna*, katalog wystawy [składanka], Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny 1983, s. nlb.
39. *Dawne złotnictwo z kolekcji Franciszka Starowieyskiego*, katalog wystawy, Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny 1983.
40. *Tajemniczy znak na srebrach warszawskich*, „Spotkania z Zabytkami”, 1983, 1, s. 69.
41. *Muzeum Powstania Warszawskiego – kilka uwag o przyszłej ekspozycji*, „Muzealnictwo”, 26–27, 1983, s. 113.

1985

42. [Wstęp w:] *Cezary Łutowicz. Biżuteria*, katalog wystawy, Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny 1985, s. nlb.
43. *Dworskie menu*, „Spotkania z Zabytkami”, 1985, 3–4, s. 109.
44. *Krzesiwa*, „Spotkania z Zabytkami”, 1985, 2, s. 34, 35.
45. *Zapalniczki benzynowe*, „Spotkania z Zabytkami”, 1985, 3–4, s. 66–68.
46. [Dot. felietonu *Wygraliśmy!*] „Spotkania z Zabytkami”, 1985, 3–4, s. 111.
47. *Znaki złotnicze na wyrobach toruńskich i gdańskich w XVII i XVIII wieku*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 47, 1985, 1–2, s. 85–94.

1986

48. *Cygarnice i papierosnice*, „Spotkania z Zabytkami”, 1986, 3, s. 37–39.
49. *Heraldyczne zagadki na zabytkach*, „Spotkania z Zabytkami”, 1986, 1, s. 34–37.
50. [Wspólnie ze Z. Żygulskim jun.] *Ilustrowany słownik uzbrojenia zabytkowego* [głównia, sztych, profil główki, pochwa], „Spotkania z Zabytkami”, 1986, 1; [rękojeść, typy broni siecznej], 1986, 2; [typy broni siecznej], 1986, 4; [broń miotająca], 1986, 4; [broń palna ręczna, zamek lontowy, zamek kołowy, zamek niderlandzki, zamek francuski, zamek hiszpański, zamek kapiszonowy], 1986, 5; [broń palna ręczna, broń artyleryjska, uzbrojenie ochronne], 1986, 6 (wszystkie na trzeciej stronie okładki).
51. [Wstęp w:] *Jadwiga Jerzy Zaremscy. 40 lat pracy twórczej*, katalog wystawy, Biuro Wystaw Artystycznych, Legnica 1986, s. nlb.
52. *Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu Dolnym*, Lublin 1986.
53. *Polskie herby na zabytkach* [herby domów panujących w Rzeczypospolitej], (cykl pt. *Polskie herby na zabytkach*), „Spotkania z Zabytkami”, 1986, 2, s. 35; [Łuk, Drogosław, Ogończyk, Odrowąż, Kościeszka, Lis, Bogoryja], 1986, 3, s. 40; [Herburt, Nowina, Trzaska, Ostoja, Przegonia, Cholewa, Belina], 1986, 4, s. 29; [Pobóg, Lubicz, Krzywda, Dąbrowa, Dołęga, Łada, Zagłoba], 1986, 5, s. 30; [Jastrzębiec, Brzozowski, Niemyski, Białynia, Ślepowron, Suchodolski, Krasiński], 1986, 6, s. 32.
54. *Tajemniczy „bocian”*, „Spotkania z Zabytkami”, 1986, 1, s. 33, 34.
55. *Znaki złotnicze Ziemi Chełmińskiej*, [w:] *Sztuka Torunia i Ziemi Chełmińskiej 1233–1815*, red. J. Poklewski („Teka Komisji Historii Sztuki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, VII), Warszawa 1986, s. 309–314.

1987

56. [Wspólnie ze Z. Żygulskim jun.] *Ilustrowany słownik uzbrojenia zabytkowego*, [zbroja płytowa, pancerz, hełm], „Spotkania z Zabytkami”, 1987, 1; [tarcza, zbroja japońska, siodło, uzda, munsztuk, zbroja końska, ostroga, strzemień], 1987, 2 (wszystkie na trzeciej stronie okładki).
57. *Jeszcze o tajemniczym bocianie*, „Spotkania z Zabytkami”, 1987, 5, s. 28.
58. *Koziki*, „Spotkania z Zabytkami”, 1987, 5, s. 28.
59. *Polskie herby na zabytkach* [Dębno, Tarnawa, Prus I, Prus II, Prus III, Puchała, Pilawa], (cykl pt. *Polskie herby na zabytkach*), „Spotkania z

- Zabytkami", 1987, 1, s. 28; [Szaława, Brodziej, Syrokomla, Massalski, Oginić, Radwan, Śreniawa], 1987, 2, s. 31; [Korybut, Szeliga, Murdelio, Leliwa, Drzewica, Sas, Ostrogski], 1987, 3, s. 31; [Janina, Topór, Oksza, Jelita, Trąby, Suchekomnaty, Strzemię], 1987, 4, s. 31; [Rola, Grabiec, Osorya, Paprzyca, Kornic, Nałęcz, Jasieńczyk], 1987, 5, s. 30; [Łódzia, Korab, Roch I, Kolumna, Grzymała, Łeszczyc, Mogiła], 1987, 6, s. 35.
60. *Ratujcie stare „skrzypce”*, „Powściągliwość i Praca”, 1987, 10, s. 2.
61. *Złotnictwo na odsiecz*, „Wiadomości Konserwatorskie”, 1987, 5–6, s. 10.
62. *Znaki urzędów probierczych na ziemiach polskich*, cz. 1, *Wstęp*, „Złotnik – Zegarmistrz”, 1987, 1, s. 14; cz. 2, *Zabór austriacki*, 1987, 2, s. 29; cz. 3, *Zabór rosyjski*, 1987, 3, s. 43.

1988

63. *Aluminiowa rurka*, „Spotkania z Zabytkami”, 1988, 5, s. 64.
64. *Muzeum Sztuki Złotniczej, oddział Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym. Retrospektywna wystawa prac złotniczych Marii i Pawła Fietkiewiczów 1988*, „Złotnik – Zegarmistrz”, 1988, 2, s. 21–23.
65. *Nawet jeśli sztuka jest cenniejsza niż złoto*, [w:] *Kolor*, katalog wystawy, Biuro Wystaw Artystycznych, Legnica 1988, s. nlb.
66. *Polskie herby na zabytkach* [Kotwicz, Nabram, Wczele, Kos, Dyra, Korczak, Abdank], (cykl pt. *Polskie herby na zabytkach*), „Spotkania z Zabytkami”, 1988, 1, s. 32; [Godziemba, Nieczuja, Poraj, Doliwa, Gozdawa, Kierdeja, Roch II], 1988, 2, s. 41; [Mora, Pogonia, Drogomir, Rawa, Pogoń Lit., Hipocentaurus, Samson], 1988, 3, s. 38; [Gissa I, Zaręba, Prawdzic, Zadora, Gryf, Lewart, Fleming], 1988, 4, s. 34–35; [Junosza, Wieruszowa, Ciołek, Wieniawa, Pomian, Świnka, Donhoff], 1988, 5, s. 43; [Biberstein, Rogala, Działosza, Brochwicz II, Bończa, Starykoń, Półkoźic], 1988, 6, s. 37.
67. *Skarb w Środzie Śląskiej* [rozmowa z Michałem Gradowskim], „Spotkania z Zabytkami”, 1988, 6, s. 10–13.
68. *Skarb ze Środy Śląskiej. Rozpoznanie wstępne*, „Biuletyn Historii Sztuki”, 50, 1988, 4, s. 363–366.
69. [Wstęp w:] *Srebro 88. V Ogólnopolski Przegląd Form Złotniczych Srebro 88*, katalog wystawy, Biuro Wystaw Artystycznych, Legnica 1988, s. 6–8.
70. *Talizmany*, „Spotkania z Zabytkami”, 1988, 1, s. 57, 58.
71. *Wybrane problemy konserwacji srebra*, „Złotnik – Zegarmistrz”, 1988, 3, s. 34–36.
72. *Znaki probiercze na zabytkowych srebrach w Polsce*, Warszawa 1988.

73. *Znaki urzędów probierczych na ziemiach polskich*, cz. 4, Zabór pruski i Polska niepodległa, „Złotnik – Zegarmistrz”, 1988, 1, s. 17.

1989

74. [Recenzja] *De Sarmaciae. Książka T. Chrzanowskiego „Wędrowki po Sarmacji europejskiej”*, Kraków 1988, „Wiadomości Konserwatorskie”, 1989, 2, s. 14.
75. *Jeszcze o talizmanach*, „Spotkania z Zabytkami”, 1989, 1, s. 61.
76. *...plakiety wotywnie*, „Spotkania z Zabytkami”, 1989, 4, s. 38–41.
77. *Polskie herby na zabytkach* [Sołtyk, Orla, Sulima, Łabędź, Korwin, Topacz, Kończyc], (cykl pt. *Polskie herby na zabytkach*), „Spotkania z Zabytkami”, 1989, 1, s. 33; [Glaubicz, Wadwicz, Korzbok, Hołobok, Wąż, Salamandra, Warnia], 1989, 2, s. 32–33.
78. *Stalówki*, „Spotkania z Zabytkami”, 1989, 3, s. 31–32.
79. *Uwagi o zawilosciach heraldyki ojczystej*, „Spotkania z Zabytkami”, 1989, 3, s. 33.

1990

80. *Skarb ze Środy Śląskiej*, „Almanach Polonii”, 1990, s. 175–176.
81. [Wstęp w:] *Srebro 90. VI Ogólnopolski Przegląd Form Złotniczych Srebro 90*, katalog wystawy, Galeria Sztuki Współczesnej Biura Wystaw Artystycznych, Legnica 1990, s. 5, 6.
82. *Znaki miejskie na srebrach szczecińskich*, „Spotkania z Zabytkami”, 1990, 4, s. 30, 31.

1991

83. *Orły heraldyczne jako element datujący diadem ze Środy Śląskiej*, „Biuletyn Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”, 1991, 4, s. 1.
84. *O rzeszowskim złocie i chińskim srebrze*, „Spotkania z Zabytkami”, 1991, 4, s. 39–40.
85. *Próby srebra i znaki państwowych urzędów probierczych*, „Art & Business”, 1991, 12, s. 54.
86. [Red.] *Słownik terminologiczny zabytków*, oprac. J. Gołos, Z. Kobus, B. Vogel, red. tomu M. Domagalski, z. 3, cz. 1, *Instrumenty muzyczne. Instrumenty klawiszowe* (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria B, t. 87), Warszawa 1991.

87. *Spór o znak złotników lwowskich*, „Acta Universitatis Nicolai Copernici”, 10, 1991, s. 47.
88. *Srebrna cukiernica polska w XIX w.*, „Art & Business”, 1991, 12, s. 31.
89. *Znaki imienne J.G. Schlaubitz – złotnika gdańskiego*, „Rocznik Gdański”, 51, 1991, 1, s. 173–180.
90. [Wstęp w:] *V Ogólnopolski Przegląd Form Złotniczych „Srebro 88”*, Legnica b.r.

1992

91. *Argentaria kościelne. Dokumentacja i ochrona*, [w:] *Ars sacra et restauratio*. Materiały z sesji naukowo-konserwatorskiej, red. J. Kowalczyk, Warszawa 1992, s. 212–215.
92. *Czy orzeł ziewa?*, „Spotkania z Zabytkami”, 1992, 11, s. 33.
93. *Jaskółka w klatce. Nowoczesna biżuteria w Muzeum Sztuki Złotniczej*, „Art & Business”, 1992, 11–12, s. 38.
94. *„Porcelanowe” meble*, „Spotkania z Zabytkami”, 1992, 9, s. 37.

1993

95. *Cech złotników w Nowej Warszawie*, [w:] *Sarmatia semper viva*. Zbiór studiów ofiarowanych przez przyjaciół prof. dr. Tadeuszowi Chrzanowskiemu, red. J. Baranowski, Warszawa 1993, s. 21–25.
96. *„Za Warszawę”*, „Spotkania z Zabytkami”, 1993, 1, s. 36.
97. *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach / Marks on silver in Poland*, (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria C, Studia i Materiały, t. 9), Warszawa 1993.
[Recenzja: A.K.F. Wołosz, Gradowski M., *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach. Marks on silver in Poland*, 1993, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”, 43, 1995, 2, s. 288–296.]

1994

98. [Recenzja] *Światelko w oknie* (I. Galicka, H. Sygietyńska „Odkrywanie sztuki – sztuka odkrywania”, Warszawa 1994), „Wiadomości Konserwatorskie” 1994, 4, s. 27.
99. [Wstęp w:] *Wojciech Jakubowski. Miedzioryt i złotnictwo*, katalog wystawy,

- Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, Kazimierz Dolny 1994, s. nlb.
100. *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach / Marks on silver in Poland*, Warszawa 1994. [Recenzje: L. Krzyżanowski, *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach*, Michał Gradowski, Warszawa: Akces, 1994, „Spotkania z Zabytkami”, 1994, 7, s. 46; K. Łosiowa, *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach*, Michał Gradowski, Warszawa 1994, „Biuletyn Historii Sztuki”, 57, 1995, 3–4, s. 412, 413; D. Nowacki, *Książka Michała Gradowskiego a kolekcja złotnictwa w Zamku Królewskim na Wawelu*, „Studia Waweliana”, 3, 1994, s. 194–202].

1995

101. *Apel o publikowanie znaków imiennych w katalogach wystaw złotnictwa współczesnego z podaniem wzorów*, „INFO Stowarzyszenia Twórców Form Złotniczych”, 36, 1995, s. 5.
102. *Braciom złotnikom pod rozwagę, [w:] 15 lat Legnickich Pokazów Srebra Artystycznego, V Ogólnopolski Przegląd Form Złotniczych Srebro 94*, Muzeum Okręgowe w Legnicy, Legnica 1995, s. nlb.
103. [Wstęp w:] *Camelot 1113. Ogólnopolski Konkurs Biżuterii Artystycznej*, Kraków 1995, s. nlb.
104. *Fragmenty wyposażenia zamkowego zachowane u siostr wizytek*, „Rocznik Warszawski”, 33, 1995, s. 181–199.
105. *Muzeum w Niedźwiedziu – próba rekonstrukcji inwentarza, [w:] Dwór polski w XIX wieku. Zjawisko historyczne i kulturowe. Materiały III seminarium zorganizowanego przez Oddział Kielecki SHS*, Warszawa 1995, s. 213–229.
106. *Plakietka z kryptogramem. Zagadka dla czytelników!*, „Spotkania z Zabytkami”, 1995, 6, s. 49.
107. [Red.] *Słownik terminologiczny zabytków*, oprac. J. Gołos, O. Siejna-Bernady, M. Zeyland-Korytek, red. tomu K. Wierzbicka, z. 3, cz. 2, *Instrumenty muzyczne. Instrumenty strunowe, dęte, perkusyjne, samogrające i varia* (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria B, t. 91), Warszawa 1995.
108. *Sygnatury złotników gdańskich zidentyfikowane w Płocku, „Mazowsze”*, 1995, 2, s. 104–106.

109. *Tekst bez zwornika* (I. Galicka, H. Sygietyńska „Odkrywanie sztuki – sztuka odkrywania”, Warszawa 1994), „Wiadomości Konserwatorskie” 1995, 1–2, s. 47.
110. [Recenzja] *Zabytki Mazowsza i Podlasia – lektura także do poduszki* (I. Galicka, H. Sygietyńska, *Odkrywanie sztuki – sztuka odkrywania*, Warszawa 1994), „Mazowsze”, 1995, 1, s. 89–90.

1996

111. *Alchemia – nauka zapomniana?*, „Spotkania z Zabytkami”, 1996, 2, s. 2–4.
112. *Inwentaryzacja i dokumentacja zabytków*, [w:] *Zarys problematyki ochrony zabytków*, Warszawa 1996, s. 183–190.
113. *Katalog złotnictwa kościołów warszawskich*, [w:] *Varsavia Sacra. Skarby kościołów Warszawy*, katalog wystawy, Muzeum Archidiecezji Warszawskiej, red. K. Burek, A. Przekaziński, Warszawa 1996, s. 259–269.
114. *Monstrancja z Sarbiewa*, „Mazowsze”, 1996, 2, s. 135–138.
115. *Srebro Jarosława Westermarka. Wystawa Retrospektywna 1980–1990*, katalog wystawy, Muzeum Sztuki Żłotniczej, Kazimierz Dolny 1996.
116. [Wstęp do katalogu broni wschodniej], [w:] *Tron Pamiątek ku czci „Najjaśniejszego, Niezwyciężonego Jana III Sobieskiego Króla Polskiego” w trzechsetlecie śmierci 1696–1996*, katalog wystawy, Muzeum Pałac w Wilanowie, Warszawa 1996, s. 213.
117. *Zapomniany pomnik*, „Spotkania z Zabytkami”, 1996, 12, s. 37.

1997

118. *Skarb ze Środy Śląskiej – kalendarium odkryć i badań*, „Ochrona Zabytków”, 1997, 2 s. 158–164.
119. [Niedawno pewien historyk sztuki...: list dotyczący graffiti na zabytkach], „Spotkania z Zabytkami”, 1997, 6, s. 36.
120. *Znaki bite na srebrach*, [w:] *Aurea Porta Rzeczypospolitej. Sztuka Gdańska od połowy XV wieku do końca XVIII wieku*, t. 1, *Eseje*, katalog wystawy, red. T. Grzybkowska, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Gdańsk 1997, s. 246–252.
121. *Znaki na srebrach cesarstwa austriackiego*, „Art & Business”, 1997, 7–8, s. 14.
122. *Znaki probiercze na zabytkowych srebrach cesarstwa rosyjskiego i ZSRR*, „Art & Business”, 1997, 3, s. 8.

1998

123. *Dwudziestolecie Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu*, „Polski Jubiler”, 1998, 3, s. 19–21.
124. *Jubileusz „Ochrony Zabytków”*, „Ochrona Zabytków”, 1998, 2, s. 178–180.
125. *Monstrancja ze spalonego warsztatu*, [w:] *Festina lente. Prace ofiarowane Andrzejowi Fischingerowi w siedemdziesiątą rocznicę urodzin*, Kraków 1998, s. 157–160.
126. *Moździerze. Kolekcja Krzysztofa Górskiego z Genewy ofiarowana na Zamek Królewski w Warszawie*, katalog wystawy, Zamek Królewski w Warszawie, Warszawa 1998.
127. [Wspólnie ze Z. Żygulskim jun.], *Słownik uzbrojenia historycznego*, Warszawa 1998 (wyd. 2 – Warszawa 2000; wyd. 3 – Warszawa 2010).
128. *Warszawskie srebra kościelne na wystawie w Muzeum Archidiecezjalnym*, „Zdarzenia Muzealne”, 1998, 18, s. 79.
129. *Znaki złotnicze we wschodniej Polsce, na Litwie i Białorusi*, [w:] *Złotnictwo na Lubelszczyźnie. Materiały sesji zorganizowanej przez Oddział Lubelski SHS i Lubelski Klub Kolekcjonerów*, red. Z. Nestorowicz, Lublin 1998, s. 25–42.

1999

130. *Biała łódka*, „Spotkania z Zabytkami”, 1999, 11, s. 28.
131. „Dwunastka” i inne próby srebra, cz. 1, „Gazeta Antykwaryczna”, 1999, 3, s. 25; cz. 2, 1999, 9, s. 40.
132. *Krzyż z Pawłowa*, [w:] *Patientia et tempus. Księga jubileuszowa dedykowana doktorowi Marianowi Korneckiemu*, red. O. Dyba, S. Kołodziejski, R. Marcinek, Kraków 1999, s. 81.
133. *Motywy patriotyczne w biżuterii polskiej*, „Polski Jubiler”, 2000, 2, s. 12, 13.
134. [Wstęp w:] *Polska biżuteria artystyczna z lat 1945–1950*, Warszawa 1999.
135. [Wstęp w:] A. Kasprzak-Miler, *Srebra Jadwigi i Jerzego Zaremskich*, Kazimierz Dolny 1999, s. 9–12.
136. *Znaki na srebrze – Śląsk. Uzupełnienia do książki wydanej pod tym tytułem w 1993 r.*, „Art & Business”, cz. 1, 1999, 6, s. 17; cz. 2, 1999, nr 7–8, s. 21.

2000

137. *Moja prywatna tablica pamiątkowa*, „Spotkania z Zabytkami”, 2000, 4, s. 37.
138. *Motywy patriotyczne w biżuterii polskiej*, „Polski Jubiler”, 2000, 2, s. 12, 13.

139. *Powstanie i zagłada kolekcji Mieczkowskich w Niedźwiedziu*, „Gazeta Antykwaryczna”, 2000, 6, s. 38.
140. *Rola i historia biżuterii w Polsce w latach 1800–1945*, [w:] *Złotnictwo polskie 1945–2000. Materiały z sesji naukowej z okazji Jubileuszu 20-lecia legnickich Międzynarodowych Przeglądów Form Złotniczych Srebro*, Legnica 2000, s. nlb.

2001

141. *Czterdzieści lat temu w Warszawie*, „Gazeta Antykwaryczna”, 2001, 9, s. 52–58.
142. *Dla żebraków i królów*, „Rzeczpospolita”, 2001, 40 (16.02.2001), s. E 2.
143. *Falsyfikaty zabytków złotniczych*, [w:] *Falsyfikaty dzieł sztuki w zbiorach polskich*, red. J. Miziołek, M. Morka, Warszawa 2001, s. 160–171.
144. *Luksus dla ambitnych*, „Rzeczpospolita”, 2001, 44 (21.09.2001), s. E 2.
145. *Terminologia biżuterii*, [w:] *Biżuteria w Polsce. Materiały z sesji naukowej zorganizowanej przez Muzeum Okręgowe w Toruniu oraz Toruński Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki 20–21 kwietnia 2001 roku*, pod patronatem Krajowej Izby Gospodarczej Jubilersko-Zegarmistrzowskiej, red. K. Kluczajd, Toruń 2001, s. 13–18.
146. *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach*, Warszawa 2001.
[Recenzja: M. Michałowska, *Znaki na srebrze – znaki miejskie i państwowe*, Michał Gradowski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2001, „Polski Jubiler”, 2001, 3, s. 32].
147. *Znaki złotnicze w zbiorach Ośrodka Dokumentacji Zabytków*, [w:] *Rzemiosło artystyczne. Materiały Sesji Oddziału Warszawskiego Stowarzyszenia Historyków Sztuki*, (t. 2), red. R. Bobrow, Warszawa 2001, s. 119–124.

2002

148. *Antykwariaty warszawskie przed czterdziestu laty*, „Mazowsze”, 2002, 15, s. 167–175.
149. [Wspólnie z A. Kasprzak-Miler], *Złotnicy na ziemiach północnej Polski*, cz. 1, *Województwo pomorskie, kujawsko-pomorskie i warmińsko-mazurskie / Goldsmiths of Northern Poland*, P. 1, *Central and eastern part of the region* (Biblioteka Muzealnictwa i Ochrony Zabytków, Seria B, t. 104), Warszawa 2002.

150. „Zraniona nimfa” w Filharmonii Pomorskiej, „Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu” 2002, 7, s. 49–52.

2004

151. *Dwór w Babszynie na Podolu*, [w:] *Dwór polski – zjawisko historyczne i kulturowe*, t. 7, red. A. Sieradzka, Warszawa 2004, s. 191–196.
152. *Kielich, który miał duszę*, „Spotkania z Zabytkami”, 2004, 6, s. 14, 15.
153. *Leon Gradowski zwany Lisem*, „Ziemia Sochaczewska” (9.03.2004).
154. *Leon Gradowski zwany Lisem*, [w:] <http://www.e-sochaczew.pl/sochaczew,leon-gradowski-zwany-lisem,1521.html> (publikacja elektroniczna).
155. *Zbiory muzeum w Niedźwiedziu*, „Materiały do Dziejów Kultury i Sztuki Bydgoszczy i Regionu” 2004, 9, s. 95–107.

2006

156. [Wspólnie z M. Pielas] *Katalog złotnictwa w zbiorze dokumentacji specjalistycznej Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków w Warszawie*, t. 1–2, Warszawa 2006.
157. *Wprowadzenie*, [w:] *Zastawy stołowe XVI–XX*. Materiały z sesji towarzyszącej wystawie „Splendor stołu” w Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny, 26–27 października 2006, <http://www.muzeum-nadwislanskie.pl/index.php?r=284&l=pl> (publikacja elektroniczna).

2008

158. *Arcydziela z zakrystii*, [wstęp w:] Aniela Zinkiewicz-Ryndziewicz, *Vasa Sacra. Typy naczyń liturgicznych, ich funkcja i przemiany form na przestrzeni dziejów*, katalog wystawy, Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, Kazimierz Dolny 2008, s. 9.
159. I. Brandt [rozmowa z Michałem Gradowskim], [w:] *Archiwum Historii Mówionej Muzeum Powstania Warszawskiego*, 9 czerwca 2008 r. http://ahm.1944.pl/Michal_Gradowski/1/?q=gradowski (publikacja elektroniczna).
160. [Wspólnie z A. Zinkiewicz-Ryndziewicz] *Srebro kultowe i obrzędowe*. Katalog zbiorów Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierzu Dolnym, t. 1, Kazimierz Dolny 2008.

161. P. Kęcik, *Zatrzymać nazwiska w pamięci* [rozmowa z Michałem Gradowskim], „Polski Jubiler”, 2008, 3.

2009

162. *Kinga*, [w:] *Visibilia et invisibilia w sztuce średniowiecza. Księga poświęcona pamięci profesor Kingi Szczepkowskiej-Naliwajek*, red. A. Badach, M. Janiszewska, M. Tarkowska, Warszawa 2009, s. 25.

2010

163. *Ci, co już nie zapalą chanukowych świateł*, [w:] E. Martyna, *W Synagodze i w domu*, katalog wystawy, red. A. Zinkiewicz-Ryndziewicz, Muzeum Sztuki Złotniczej, Kazimierz Dolny 2010, s. 3–4.
164. *Kilka uwag na temat patyczków*, [wstęp w:] „STFZ-EKO”, katalog wystawy, Galeria Sztuki w Legnicy, Legnica 2010, s. nlb.
165. [Wspólnie z A. Zinkiewicz-Ryndziewicz] *Srebra stołowe*. Katalog zbiorów Muzeum Sztuki Złotniczej w Kazimierz Dolnym, t. 2, Kazimierz Dolny 2010.
166. *Rola i historia biżuterii w Polsce w latach 1800–1945*, [w:] *Granice Sztuki Globalnej. Rzemiosło. Design. Sztuka*. Materiały z sesji w ramach Legnickiego Festiwalu Srebro 2000–2010, Galeria Sztuki w Legnicy, Legnica 2010, s. 16–18.
167. *Znaki na srebrze. Znaki miejskie i państwowe używane na terenie Polski w obecnych jej granicach*, Warszawa 2010.

2011

168. *Czy to też jest zabytek?*, „Spotkania z Zabytkami”, 2011, 3–4, s. 63.
169. *Matka Boska zbrojna*, „Spotkania z Zabytkami”, 2011, 9–10, s. 38–39.
170. *Zapomniane słowniki*, „Spotkania z Zabytkami”, 2011, 7–8, s. 66–68.
171. *Znak probierczy złotników z Kazimierza*, „Spotkania z Zabytkami”, 2011, 5–6, s. 65.

opracował Jacek Kriegseisen